

KOMISIJAS ĪSTENOŠANAS LĒMUMS (ES) 2022/2461**(2022. gada 14. decembris),**

ar kuru shēmu KZR INiG atzīst par derīgu tam, lai pierādītu atbilstību prasībām, kas Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2018/2001 noteiktas attiecībā uz biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrājiem kurināmajiem, biomasas kurināmajiem/degvielām, nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām šķidrājiem un gāzveida degvielām un reciklēta oglekļa degvielām, un atceļ Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/603

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu ⁽¹⁾ un jo īpaši tās 30. panta 4. punktu,

tā kā:

- (1) Direktīva (ES) 2018/2001 nosaka prasības, kas piemērojamas noteiktam kurināmajam/degvielām, proti, biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrājiem kurināmajiem, biomasas kurināmajiem/degvielām, nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām šķidrājiem un gāzveida degvielām un reciklēta oglekļa degvielām. Ar šādām prasībām tiek nodrošināts, ka minētajā direktīvā noteiktajos mērķrādītājos šos kurināmos/degvielas ieskaitīt drīkst tikai tad, ja tie ražoti ilgtspējīgi un salīdzinājumā ar fosilajiem kurināmajiem/degvielām aiztaupa ievērojamas siltumnīcefekta gāzu emisijas. Minētās direktīvas 29. pants nosaka ilgtspējības un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijus biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrājiem kurināmajiem un biomasas kurināmajiem/degvielām. Turklāt direktīvas 26. pants un Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/807 ⁽²⁾ nosaka kritērijus, pēc kuriem savukārt nosaka, i) kuras biodegvielas, bioloģisko šķidro kurināmo vai biomasas kurināmo/degvielas rada augstu netiešas zemes izmantošanas maiņas risku un ii) kuras biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos vai biomasas kurināmos/degvielas, kas rada augstu netiešas zemes izmantošanas maiņas risku, bet atbilst zināmiem nosacījumiem, var sertificēt par tādām, kuru radītais netiešas zemes izmantošanas maiņas risks ir zems. Direktīvas (ES) 2018/2001 25. panta 2. punkts nosaka siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijus nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām šķidrājiem un gāzveida degvielām un reciklēta oglekļa degvielām, ko patērē transporta nozarē. Direktīvas 28. panta 2. punkts no uzņēmējiem prasa Savienības datubāzē ievadīt informāciju par veiktajiem darījumiem un dažu transporta nozarē patērēto atjaunīgo degvielu (biodegvielu, biogāzes un nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida degvielu) un reciklēta oglekļa degvielu ilgtspējas rādītājiem.
- (2) Direktīva (ES) 2018/2001 nosaka arī to, kā aprēķināt atjaunīgo energoresursu elektroenerģijas devumu transporta mērķrādītāju sasniegšanā. Konkrētāk, minētās direktīvas 27. panta 3. punktā noteikts, kā šo devumu aprēķināt, kad elektroenerģiju tieši izmanto, lai darbinātu elektrotransportlīdzekļus, un kad to izmanto, lai ražotu nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgās šķidrās un gāzveida transporta degvielas.
- (3) Pierādīt biodegvielu un bioloģisko šķidro kurināmo atbilstību ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem lielā mērā palīdzējušas brīvprātīgās shēmas. Saskaņā ar Direktīvu (ES) 2018/2001 brīvprātīgās shēmas var izmantot, lai i) apliecinātu visu no biomasas ražoto degvielu, arī gāzveida un cietā kurināmā, atbilstību minētajā direktīvā noteiktajiem ilgtspējas kritērijiem, ii) sniegtu precīzus datus par siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumiem, kas ar minētajiem kurināmajiem/degvielām panākti, iii) apliecinātu nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgo šķidro un gāzveida transporta degvielu un reciklēta oglekļa degvielu atbilstību tām noteiktajiem siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem un iv) pierādītu atbilstību direktīvas

⁽¹⁾ OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.

⁽²⁾ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2019/807 (2019. gada 13. marts), ar kuru Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2018/2001 papildina attiecībā uz to, kā identificēt izejvielas, kas rada augstu netiešas zemes izmantošanas maiņas risku un kam konstatēta būtiska produktīvās platības izplešanās uz tādu zemes platību rēķina, kurās ir liels oglekļa uzkrājums, un kā sertificēt biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos/degvielas, kas rada zemu netiešas zemes izmantošanas maiņas risku (OV L 133, 21.5.2019., 1. lpp.).

27. panta 3. punkta noteikumiem par atjaunīgās elektroenerģijas īpatsvara aprēķināšanu transporta nozarē. Brīvprātīgās shēmas var izmantot arī tādēļ, lai attiecībā uz dažām transporta nozarē patērētām atjaunīgajām degvielām un reciklēta oglekļa degvielām pierādītu, ka uzņēmēji saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 28. panta 4. punktu Savienības vai valsts datubāzē ievada precīzu informāciju. Turklāt brīvprātīgās shēmas var izmantot, lai sertificētu biodegvielas, bioloģiskos šķidros kurināmos un biomasas kurināmos/degvielas, kuru radītais netiešas zemes izmantojuma maiņas risks ir zems. Komisija var nolemt, ka brīvprātīgas valsts vai starptautiskas shēmas var izmantot visiem šiem mērķiem vai dažiem no tiem.

- (4) Ievērojot Direktīvas (ES) 2018/2001 30. panta 9. punktu, ja uzņēmējs iesniedz saskaņā ar Komisijas atzītu brīvprātīgu shēmu iegūtus pierādījumus vai datus par atbilstību ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritērijiem, dalībvalsts, ciktāl piemērojams atzīšanas lēmums, papildu pierādījumus no piegādātāja neprasa.
- (5) 2020. gada 28. augustā shēma KZR INiG Komisijai iesniedza atzīšanas pieprasījumu saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 30. panta 4. punktu. Pieprasījuma iznākumā Komisija minēto shēmu novērtēja, un tika konstatētas dažas problēmas, kuru dēļ shēmu nevarēja uzskatīt par saderīgu ar Direktīvas (ES) 2018/2001 29. pantā noteiktajiem ilgtspējas kritērijiem. Atkārtotajā pieprasījumā, ko shēma iesniedza 2021. gada 25. jūnijā, šīs problēmas bija pienācīgi novērstas. Komisijas novērtējumā secināts, ka shēma i) pienācīgi aptver Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 2.–5. punktā noteiktos lauksaimniecības biomasas ilgtspējas kritērijus, ii) satur pareizus datus par siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumiem atbilstīgi Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 10. punktam un iii) saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 30. panta 1. un 2. punkta prasībām piemēro masas bilances sistēmu. Tomēr Komisija neuzskatīja, ka shēma pienācīgi aptver Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 6. un 7. punktā noteiktos meža biomasas ilgtspējas kritērijus. Tāpēc ar Komisijas Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/603 ⁽³⁾ shēma KZR INiG par atbilstības pierādīšanai derīgu atzīta vienīgi attiecībā uz Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 2.–5. un 10. punkta prasībām.
- (6) Lai nodrošinātu, ka ir pienācīgi aptverti arī meža biomasas ilgtspējas kritēriji, kas noteikti Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 6. un 7. punktā, shēma KZR INiG izdarīja vēl citas izmaiņas. Pēc grozījumu izdarīšanas pieprasījumu atkārtoti iesniedza 2022. gada 23. septembrī, un visas atlikušās iepriekš konstatētās problēmas pieprasījumā bija pienācīgi novērstas.
- (7) Shēma KZR INiG aptver šādas izejvielas: lauksaimniecības biomasas, meža biomasas un atkritumi un atlikumi. Vēl shēma aptver visu veidu kurināmo/degvielas. Ģeogrāfiskā ziņā tās pārklājums ir globāls un aptver visu pārraudzības ķēdi (biometāna gadījumā līdz pat ražošanas vienībai). Pēc 2022. gada 23. septembra pieprasījuma saņemšanas Komisija KZR INiG shēmu ir novērtējusi no jauna un konstatējusi, ka tā i) pienācīgi aptver Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 2.–7. punktā noteiktos ilgtspējas kritērijus, ii) satur pareizus datus par siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumiem atbilstīgi minētās direktīvas 29. panta 10. punktam un iii) saskaņā ar minētās direktīvas 30. panta 1. un 2. punkta prasībām piemēro masas bilances sistēmu.
- (8) Komisijas novērtējumā nav ņemts vērā īstenošanas akts, kas saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 8. punktu jāpieņem par norādījumiem, kā pierādāma atbilstība minētās direktīvas 29. panta 6. un 7. punktā noteiktajiem ilgtspējas kritērijiem ⁽⁴⁾. Tāpēc šajā sakarā shēma KZR INiG būs jānovērtē vēlreiz.

⁽³⁾ Komisijas Īstenošanas lēmums (ES) 2022/603 (2022. gada 8. aprīlis) par shēmas KZR INiG atzīšanu vajadzībām pierādīt atbilstību Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2018/2001 noteiktajām prasībām attiecībā uz biodegvielām, bioloģiskajiem šķidrājiem kurināmajiem, biomasas kurināmajiem/degvielām, nebioloģiskas izcelsmes atjaunīgajām šķidrājam un gāzveida degvielām un reciklēta oglekļa degvielām (OV L 114, 12.4.2022., 185. lpp.).

⁽⁴⁾ Īstenošanas regula par norādījumiem, kā pierādāma atbilstība Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 6. un 7. punktā noteiktajiem ilgtspējas kritērijiem, 2022. gada 14. septembrī ir saņēmusi labvēlīgu atzinumu no Biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu ilgtspējas komitejas, bet vēl nav oficiāli pieņemta.

- (9) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2022/996 ^(*) kļūst piemērojama tikai no 2023. gada 30. decembra. Shēma KZR INiG būtu atkārtoti jānovērtē, ņemot vērā jauno īstenošanas regulu.
- (10) Shēmas KZR INiG novērtējumā Komisija secināja, ka ir ievēroti pienācīgi uzticamības, pārredzamības un neatkarīgas revīzijas standarti un Direktīvas (ES) 2018/2001 VI pielikumā noteiktās metodiskās prasības.
- (11) Pārredzamības un juridiskās noteiktības labad ir lietderīgi visus ilgtspējas un siltumnīcefekta gāzu emisiju kritērijus, kurus KZR INiG shēma pienācīgi aptver, visaptveroši noteikt ar vienu Komisijas aktu. Tāpēc Īstenošanas lēmums (ES) 2022/603 būtu jāatceļ.
- (12) Atzītā shēma KZR INiG būtu jādara pieejama Komisijas *Europa* tīmekļvietnes sadaļā par brīvprātīgajām shēmām.
- (13) Šajā lēmumā noteiktie pasākumi ir saskaņā ar Biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu ilgtspējas komitejas atzinumu,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Brīvprātīgā shēma KZR INiG ("shēma"), kas Komisijai uz atzīšanu pieteikta 2022. gada 23. septembrī, attiecībā uz shēmā revidētajiem kurināmajiem/degvielām pierāda:

- a) biodegvielu, bioloģisko šķidro kurināmo un biomasas kurināmo/degvielu sūtījumu atbilstību Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 2.–7. un 10. punktā noteiktajiem ilgtspējas kritērijiem;
- b) to, ka uzņēmēji izpilda pienākumu Savienības vai valsts datubāzē par atjaunīgajām degvielām un reciklēta oglekļa degvielām, ko patērē transporta nozarē, atbilstīgi Direktīvas (ES) 2018/2001 28. panta 4. punktam ievadīt precīzu informāciju.

Turklāt, ciktāl shēma nodrošina, ka visa relevantā informācija no uzņēmējiem pārraudzības ķēdes augšposmos tiek nodota uzņēmējiem pārraudzības ķēdes lejasposmos, tā satur precīzus datus par siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījumiem Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 10. punkta vajadzībām.

Ja brīvprātīgajā shēmā KZR INiG, kura 2022. gada 23. septembrī pieteikta Komisijai uz atzīšanu, tiek izdarītas saturiskas izmaiņas, kas var ietekmēt šā lēmuma pieņemšanas pamatu, par šādām izmaiņām nekavējoties paziņo Komisijai. Komisija paziņotās izmaiņas novērtē, lai noteiktu, vai shēma joprojām pienācīgi aptver ilgtspējas kritērijus, attiecībā uz kuriem tā ir atzīta.

2. pants

Šo lēmumu piemēro līdz 2027. gada 16. decembrim.

3. pants

Šo lēmumu atceļ:

- a) ja ir skaidri pierādīts, ka ar brīvprātīgo shēmu KZR INiG nav īstenoti elementi, kurus šā lēmuma sakarā uzskata par svarīgiem, vai ja noticis smags un strukturāls minēto elementu pārkāpums;
- b) ja brīvprātīgā shēma KZR INiG Komisijai nesniedz ikgadējus ziņojumus saskaņā ar Direktīvas (ES) 2018/2001 30. panta 5. punktu;

^(*) Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2022/996 (2022. gada 14. jūnijs) par ilgtspējas kritēriju, siltumnīcefekta gāzu emisiju aiztaupījuma kritēriju un zema netiešas zemes izmantojuma maiņas riska kritēriju verifikācijas noteikumiem (OV L 168, 27.6.2022., 1. lpp.).

- c) ja brīvprātīgā shēma KZR INiG neīsteno neatkarīgas revīzijas standartus un citas prasības, kas noteiktas Direktīvas (ES) 2018/2001 29. panta 8. punktā vai 30. panta 8. punktā minētajos īstenošanas aktos, vai citu shēmas elementu uzlabojumus, kurus uzskata par svarīgiem atzišanas saglabāšanai.

4. pants

Īstenošanas lēmumu (ES) 2022/603 atceļ no 2022. gada 16. decembra.

5. pants

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Briselē, 2022. gada 14. decembrī

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja*
Ursula VON DER LEYEN